

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-só emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adnak vissza.

Felölts szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:

Vasárnap és esütőrtökön.

Az öröm-nap.

Sötét ölen az új sirt a megváltó szent sirkövé! Sirt és zokogott csak azért mert azt, ki őt alkotta: az Isten képre teremtett lények, keresztre felfeszítve, megölték.

És miért? Azért, mert saját képre teremtett teremtményei elkárhozáván; lejöve őket megváltani az örök kárhozattól: az örökké tartandó pokoli kínoktól.

Ó! a megdicsőült örök-Isten! Ó! A Mindenható! Ó! az elképzelhetetlen jóság és kegyelem atyja! Ó, az Isten egyetlen, örököl volt, van és lesz Isten fia! Ó, az irgalmasság megmérhetetlen tengere! Ó, a kezdet és végnak megalkotója, fenntartója és éltetője! Ó leszálla a menyek országából a földet lakó gonosz emberi teremtmények közé és azokhoz hasonló testet öltvén magára, közöttük 32 évig lakva, — hogy azok bűnei és gonoszságaiért általok megöletvén, meghaljon, meghaljon és eltemettvén, harmadnapra feltámadjon; csak azért: hogy gyilkosainak példát adjon arra, hogy ő nekik a vele tett gonoszságokat megbocsátva, őket az egykori újabb élet feltámadására előkészítse.

A mai nap: az örömök napja, a melyet a megváltó az emberiség legkegyelmesebb Istené megalkotott örök jelül annak, hogy szenvedési, halála és dicső feltámadása által megváltá az emberiséget!

Az összes világtörténelem lapjai ennél a napnál dicsőségesebb, magasabb és ihletteljesebbet nem jegyeztek fel, és nem fognak följegyezhetni, a meddig a világ fenn fog állani; mert nem következik be még egyszer azon időpont, hogy a Teremtő Isten saját teremtményei közötté szálljon. S ha le fog szállani: az az utolsó ítélet napján lesz, elítélni a jókat és gonoszokat!

A mai nap: a dicsőség és legnagyobb öröm napja, melyen mindnyájunknak vigadnunk és örvendünk kell. Vigadnunk azért, mert a mai napon halottaiból feltámadott Isten fiának feltámadása által megmentettünk az örök kárhozattól; de örvendünk azért is, mert a

megváltó véghetetlen szeretete megbocsátá az emberiségnek az ő szülői által magára vont fensőbb haragot. Dicsőség és örök hála neked szeretet ünnepe!

Mai napon feltámadott halottaiból az emberi szeretet és a szabadság legdicsőségesebb bajnoka: ki annyira szerette az emberi szabadságot, hogy Isten léte engedte magát saját teremtményei által, mint az utolsó gonosztevő keresztre feszítetté, csak azért, hogy az emberiséget a szívbe sátn-plántálta bűnökben elni és kárhozni ne engedje. És hogy megtanítsa az emberiséget a felebaráti szeretetre és a szabad-önmagát kormányozni képes életre. Megtörte a sötétségét és megmutatta az örök szabadság azon útját, melyen minden embernek haladnia kell, hogy felismerje önmagát! És hogy énjének felismert fenséges szabad gondolkozásáért és meggyőződéséért, ha a szükség azt parancsolja: tudjon meg is halni, miként ő tévé a szabad eszmék reformációjáért: melyekért kész volt a kereszttől meghalni.

Dicső eszme: a szabadságért és emberi szeretetért meghalni.

Ezért halt meg az Isten fia, az emberiség megváltója.

A megváltó tanítványait szegény halászközből választá és nem a tudós farizeusok és a hatalmas korifeusok közül. És miért tette azt? Azért, hogy megmutassa miképp sokszor a porban van a valódi arany. Ó szent példája által azt bizonyította be, hogy a szegény ember, ha becsületesebb, többet ér, mint a legmagasabb polezon tündöklő erkölestelen hatalmas. Valóban, megváltóinknak ezen tévé oly fenséges és tiszta, a melyet a mai kor corrumptált hatalmasai és zsarnokai egy kis elmékedésre méltathatának.

A megváltó ezen véghetetlen bölcsességű intézkedésével azt is bebizonyította, hogy ő jobban szereti a szegényeket, mint a hatalmasakat. És miért? Egyedül azért, mert a szegények aláztatok és erkölestelenek, míg ellenben a nagyok gögősek és erkölestelenek.

A megváltó tana: szeresd felebarátodat, mint önmagadat. E magasztos kijelentésben a farizeusok és korifeusok, mint a zsarnoki hatalom egyik leghatalosabb megdöntőjét látták.

Pedig ezen tan oly fenséges és magasztos, hogy el nem ismerése nélkül az ember a társadalomban még a baromnál is aljabb lenne: mert kibén szeretet nincsen: abban semmi sincs, a mi emberi. A szeretet az emberi élet alaphája és omegája.

A szeretet az emberi élet biztos czél felé vezető útja. A ki szereti felebarátját, az megértette a megváltó Istennek a kereszttől szent vérevel hirdett és halálával megpecsételt tanát. A felebarátját szerető üdvözül és fel fog támadni új életre.

A megváltó ezen szent tana harsa-e át lelkünket és szívünket és szeressük egymást vallás és faj különbség nélkül, szeressük és támogassuk egymást jó és balsorsban, hogy elérhessük egykoron szeretett hazánk önállóságának feltámadását.

Bereghy Endre.

POLITIKAI HIREK.

* **Austria-Hungary** című rovatában a Times a következő érdekes budapesti telegramot adja ki e hó 12-én kelt számában: „A hivatalos lap ma tette köze gróf Szapáry Gyula, Szilágyi Dezso és Wekerlének, mint a kereskedelmi-, igazság- és pénzügyminiszterek kinevezését. A kabinet tehát ujja van szervezve a majdnem egy hónapig tartó krízis után. Az opposzió kívánataihoz mérve Tisza újabb alakította az adminisztrációt, minthogy Szilágyinak koncessziókat adott, aki praktikusán ki is vonta magát a kabinet-politika önkényes kontrolja alól, de ezt Tisza barátjai tagadják. Némely oldalról — és pedig távol minden valószínűsítől — azt is lehet hallani, hogy itt rövid idő alatt lesznek változások, s hogy gróf Aponyi Albert lesz a belügyminiszter (Home Minister.) Itt mindenki azt hiszi, hogy Tisza nem sokáig marad az ügyek élén.”

Külgügyi szemle.

Oroszország és a román kormány. A főhivatalos Pol. Corr.-nek a következőket jelentik Pétervárról: A Catargiu-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

A nagy titok.*)

(Kolezov Aleteg.)

Vizet hordoz fönt a felhő,
A rögtön lent megítajta
S gyümölcsöket és gabonát
Növel a föld fája, magja.
Számllálatlan esüda itt lent,
Számllálatlan fent az égen.
Fényesség ott, homály emitt —
Csüda mind egyféleképen.

S század után vénül század
Az örökös nagy kétségbe:
Volt-e kezdet valamikor
S valamikor lesz-e vége?
Kezdi őket az idő is:
Végét vajjon meddig várjam?
Azt feleli minden század:
Kérdezd, aki jön utánam.

Az imádság szárnyára kap
Lelkem s följut a meny-éig:
Fejtsd meg, oh fejtsd te meg nekem
Az én elmém nagy kétségét!
Háborogva, esüdesedve
Lelkem mindhiába szárnyal;
Választ ad a nagy mindenség.
Válaszol — egy új csüdával.

Mi vár ránk a jövendőben? . . .
A feszület ime, ott áll:
Lobogj, méces, fényesebben
S ember, te csak imádkozzál!

Révész Ernő.

A fényképészet a vizsgáló bíró kezében.

Most 50 éve, hogy Franciaországból ama tudósítás szivárgott át, hogy Daguerre párisi festőnek és barátjának, Niepe-nek s fiának sikerült volna rajzoköl nélkül, tisztán a napsugár segítségével természetü képeket alkotni. — A legtöbb családnál található még Daguerre-féle képet s azon szemmel láthatólag lehet meggyőződni, milyen kezdetlegesek voltak amaz első lépések a fényképészet terén.

Nevezetesen, a hatvanas évek kezdete óta azonban a fényképészet csodálatraméltó változásokon ment keresztül s ennek következtében ennek alkalmazása oly sokféleképen történik, hogy határait nem lehet megszabni.

Eltekintve a tisztán művészi czéloktól, melyeknek a fényképészet személyek felvételénél, valamint festmények hű visszaadásánál, rajzoknál, festmények és építményeknél s így tovább szolgál, a legfontosabb szolgálatoikat még a felett az astrologia és meteorologia terén teszi. Ethno- és geographikusok már nem nélkülözhetik, orvosi tudományoknál, valamint katonai céloknál a legnagyobb fontosságú és csodálatos volna, ha ezen művészetet a rendőrség is saját céljaira ne használná.

Ez különben a maga teljes mértékében meg is történt. A fénykép világosító sugarát a bűnnek komor árnyvilágába is löveli s épen ebbeli alkalmazásáról akarunk beszélni, mivel ez a nagy közönséget is érdekkelheti.

A párisi rendőrségi főnökség már régen gyakorlatba vette, hogy az arcképeket céljaira felhasználja. Az utolsó kiállítás alkalmával egy amerikai levelező azt írja: »A mint ma a Marsmezöröl visszatértem, egy nagy embercsoportot láttam egy fényképező rendőr körül, ki egy házat vett föl, melyben egy öreg asszony hirtelen meghalt. Tudakozódtam a körülmények felől. Ugy látszott, hogy az öreg asszony élet-mécsé előbb aludt ki, mint azt a szomszédok várták volna. Egy fiatal ember elült s vele együtt egy pár száz frank. A rendőrség értesült a dologról s az első, a mit tett, az a halottnak, a halotti szobának és a háznak fényképezése volt. Azután az elült

fiatal ember keresték, hogy őt is fényképezhessék. Csodálatos, hogy mi mindenre nem használja a párisi rendőrség a fényképészetet. Nem rég mindnyájan levették magukat a legmagasabb rangtól a legalacsonyabbig. Azután rokonságukat s talán barátjaikat is. Lefényképezi az első és másodrangú bűnösöket s a bűnös-csarnokok valóságos gyűjteménye a hírességeknél. Minden gyilkosság után először a testet, mielőtt elviszik, azután az egész környeztet elővigyázattal fényképezik; ezt különös rendőrségi közegek teszik, kiknek csak ez a foglalkozásuk. A huncutságok mestereinek fényképei az összes nemzetiségek rendőrfőnökei közt kicseréltetnek. A mint hallom, igen nagy ama bűnök és hamisítások sora, a melyeket a fényképészet segítségével felderítettek. A franciaországi banknak saját fényképészeti terme van, a bankjegy- és váltó hamisítások kiderítése céljából. Különösen érdekes azon láthatatlan fényképészeti műtermük, melyből leveznek személyeket, a nélkül, hogy azok tudnak. Nem rég a bankpénztárba egy tisztességesen öltözött úri ember jött egy csomag angol allampapírral és ezeket praesentálta. A hivatalnoknak nem igen tetszett ezen papírok, még kevésbé az, a ki azokat hozta. Míg ő egy villamos esemgetyűnek gombját megnyomta, — jel a mindig készletben álló, de nem látható fényképésznek — a hivatalnok addig szórakoztatta az idegét, míg ennek arca a fényképész kamarájába vízszintesen nem esett. A tintárais, mely szemmel nem látható, iratokon felderíthető a fényképészet segélyével. Lehetetlen papíron tintárais kiradirozni, a nélkül, hogy azt a fényképész ne mutatná ki mindjárt.

Milyen megbecsülhetetlen szolgálatoikat tesz a fényképészet ilyen esetekben, azt bizonyítja a francia bank irástudó Gobert gyűjteményeinek egyik esete. Utánzata egy hamisított utalvány. A hamisító, vegyi szerk segítségével, a helyeket, a nélkül, hogy nyomot hagyott volna, megcsemmisítette, melyeket szükségnek látott megváltoztatni és oda nevést és sokkal magasabb összeget írt be.

Ez gyanut keltett, mivel az utalvány nem volt avivalva s

*) Megjelent a „Fővárosi Lapok“-ban is.

* **Üngylikos gyógyszerész** címen közöltük volt lapunk minapi számában, hogy Török Kálmán fiatal gyógyszerész O-Bocsán morfiálmal megmérgezte magát. Ma értesülünk, hogy a fiatal ember nem üngylikossal szándékolta önmagát mérleget, hanem gyomor fájdalma ellen orvosi rendelet folytán. A fiatal ember azonban kelleltnél többet ivott s ez okozta halálát.

* **A Zsupánszky-estet**, Zsupánszky Pált, a hírhedt zombori ügyvédet, aki különféle áléveket adott előbb a magyar, később az osztrák földhitelezetnek több, mint százezer forinttal megcsalta, a harmadbírósgá fordulóvéleg nyolc évi fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet Kossuthány Géza bíró a napokban hirdette ki a bűnös jog képviselője előtt. Zsupánszky jelenleg a capodistriaai fegyházban van, a hol azt a négy esztendőit áll le, melyre az osztrák bírósg ítéle. Hozzánk csak akkor kerül, ha ez a rábsága lejár.

* **Zenésztársulat tört ki** a jó hírű Rátz Gusztá-féle helybeli I-ső zenekar és annak karmestere Herzenberger Sándor között, minél folytán egymástól elszakadtak s Herzenberger Sándor új kart állított össze, hirdetővén annak kitűnő voltát, mire a Rátz Gusztá fiú zenekar, jó hírelt megartandó, — de miként ő mondják, azért is, hogy a nagy közönség határozta el, melyik hát most tulajdonképen ez első banda, Herzenberger Sándornak bandáját zenészenyere hívta ki, mely f. é. április hó 25-én este az Elefant vendéglő ütemében lesz. A verseny annál érdekesebbnek ígérkezik, mert Rátz Gusztáfi zenekara ott fogja bemutatni, az újonnan szerződött karmester alatt betanult zenedarábakot.

(**Rettenetes felfedezések** tettek az utóbbi években, konstataáltak, hogy a legtöbb halálesetet a vesebetegség okozta. Kell, hogy ezután nagyobb figyelmet fordítsanak ezen organumra és ennek működését és betegségeit alapos tanulmány tárgyává tenni s ez által a halálesetek számát kisebbiteni. Sajnos nagyon kevés gondot fordítanak ezen fontos organum épségben tartására. Dr. Thompson E. Th. a híres tudósves betegségek specialistája most mortem konstataálja, hogy a Brompton kórházban sorvadásban és tudóvesében elhaltak 52 százaléka vesebeteg volt és hogy ez volt a sorvadás oka. Ép úgy be van bizonyítva, hogy a szívbetegség legtöbbnyire vesebetegségen alapszik. Ezren és ezren halnak meg naponta, a halál okaiul mindenféle betegséget mondanak, pedig tényleg vesebaj okozta a halált. A vesék fontos feladata a testből a mérges anyagot kiválasztani, s helyesen nevezik őket a test mérgekgválasztó organumainak. Ha e funkció hiányos, úgy kell hogy a test mérget tartalmazó vérről teljék meg, mely vér keringésében egy vagy több organumot megmetyélez. E tények minden ember előtt világossá teszik azt, hogy mily fontos a veséket egészségesen tartani s időről időre szert használni, mely ezen organumot erősíti és egészséges állapotba hozza. Sok orvosi tekintélyek és laikusok egyhangú véleménye az, hogy Warner Safe curája az egyedüli — áthatós szer, mely ezen kedvező hatást a vesékre gyakorolja és azokat, ha betegek eredménytel gyógyítja. Ezen organumnak helyes működése egészséges állapotot jelent, ezen organumnak beteg működése pedig betegséget. Warner Safe curája kapható Zomborban: Gallé Emil és Rónai Ede uraknál.

IRODALOM.

(Kacsiány Géza „A Fekete-Sárga Zászló alatt.” Elbeszélések a kaszárnya-életből. Bpest, Kún Dániel kiadása 1889.

Tény az, hogy nagy gépezet, már most akár kerekék az egyes részek, akár eleven emberek — csak akkor működik egyöntetűen és megbízhatóan, ha ama részek nem oszkoznak, hanem vakon engedelmesskednek. A kerekéknél nem nagy mesterség elérni azt, a körül forog meg csupán a dolog, hogy a fogak a megfelelő fogak közé beilleszkedjenek. Az embereket nagyban és egészben szint ezen módon nagy virtus bedresszírozni, hiszen megmondta már régen a svéd kancellár, hogy mundus parva sapientia regitur. A gyerekek már kicsiny korában bele verik a fegyelmet; ha felserdül, bele oltják a convenciót; ha emberré nő és mindazok dacára megmarad benne egy kis önállóság, próbál egy-egy szabad szót szólni, befojtják, haesak tehetik, a kiknek a szabad szó nincs nyökre. Hiába mondta azt Voltaire: „Az igazság arra való, hogy meghallgassák.” Az igazságot nagyon kevés embernek van joga kimondani.

A katonai élet megöli betűje az individualitásnak. Nem csak a hajtókának és ptyikének kell egyformának lenni, hanem az emberanyagának magának is. Egyéni felfogásról szó ne legyen. Nem tudom ki mondja, hogy az olyan hadsereg, mely disputálni akar, hasonlatos a kézhez, mely gondolkozni kíván. A masszára mindez rá illik, arra nem szerencsétlenség; de egyes emberek életéből az önállóság föltétlen bizonyossággal tragoediát csinál, hasznot vele senkinek sem hajtának, de önmagukat tönkre teszik. A világ a régi úton halad tovább azoközben, míg ők vesztükbe rohannak.

Subordináció, ez a szó az, a mit az ajtó félfaljára vésették, a mit a szobátok falára irjatok, ha boldogulni akartok. Legfőképpen ha katonák vagytok és legs legelőképpen, ha nem vagytok katonák. Valamelyik latin auctorből emlékszem még erre a mondatra: „Vivere militare est.” En a katonai életet nem ösmerem; olyannak képzeltem azonban magamnak, a minőnek Kacsiány könyve leírja. Ott elbeszélés van benne, mind az ott egy-egy tragoedia s a „Szegény anyám, ha tudta volna . . .” című kivételével, amit Kacsiány az újjából szopott, a többi négy az eleven élet hatását keltek fel az olvasó szívében. Ha a többi csakugyan megtörtént, beeslertére válik a könyv Kacsiány megfigyelő képességének; ha nem történtek meg, akkor phantasiájának.

Valamelyik kritikus azt hánnya szemére, hogy bizonyos irányzatossággal a katonai élet szomorú oldalát festi. Nem osztózatot ebben a felfogásban.

Megengedem, sőt bizonyos vagyok benne, hogy a kaszárnya ninesen híjjával minden komikumnak; de nines jogom az írónak szemére lobbantani, ha nagyobb érzéke van a szomorú esetek iránt. Végére is a világot kiki a saját szemével látja.

Bonyodalmas messzözés nines a könyvben, a mint, hogy az elbeszélés kisebb terjedelménél fogva erre számot tartani nem is lehet; de mind az ott darab leköti az olvasó érdeklődését. A lelki állapotok festésében szerző nem bocsájtozik részletekbe, de mindent megértet. A stíl gyakorlatl kére vall s az egész könyv gyarapodására válik novella-irodalumnak; jó lelekkel ajánlhatom.

Teleskai.

— **Uj zenemű.** Herzenberger Dezső tehetséges zenészerzőnk ismét egy esinos zeneművel lepte meg közönségünket. Revell du Printemps. Polka mazur. A esmosan kiállított művéske Palmay Ika úrnőnek van ajánlva, kinek arcképe a cimlpara van lenyomva. Ára 60 kr. Kapható Schön Adolf könyvkereskedésében.

— **„A magyar néptanító anyagi helyzete.”** címen egy kis könyvecske jelent meg Lévai Mór kiadásában Ungváron. Szerzője Ember János. E könyvecske, mely rövid idő alatt második kiadást ért igen világoosan mutatja ki népevelésünk hiányait, azokat a tanítóok csekély javadalmazásának tulajdonítja. Ára 50 kr.

A budapesti értéktözsdeéről.

A „Magyar Pénzügy” jelentése.

A ezukorpiacozon rendkívül élénk mozgalom uralkodik jelenleg.

Az angol kormány a parlamenttől felhatalmazást kért a mult év aug. 1-én előleges megállapított nemzetközi ezukorconvenzió hozzájárulásához és erre a londoni piacozon rohamosan emelkedtek a ezukorárak. Ez persze csak üzérkedési manuever, mert meg egyáltalán nem bizonyos, hogy a ezukorconvenzió tényleg valik-e. Sokkal komolyabb tény, hogy az idej nagyobb termelés dacára a készletek nem jelentékenyek és a legjobban esetben fedezni fogják a szükségleteket. Tekintetbe jöhét továbbá, hogy hiányos a gyarmatok nédezuortermeleése és különösen Cuba ezukortermeleéséről azt állítják, hogy 200.000 tonnával kisebb az átlagosnál. A ezukorpiacz helyzete tehát kedvező, a conjunctura keesgető és nekünk elégtétül szolgál, hogy a most bekövetkezett viszonyokra már hetekkel ezelőtt figyelmeztettünk. — A gabona üzlet helyzete. Az üzlet vajúdik, evadó kevés van, ellenben az eladók sürgöcsnek velük az eladást. És minél tolaodóbb a kínálat, annál tartózkodóbb a vételkegy, mi nem annyira az üzlet rossz menetének tulajdonítható, hanem inkább a vevők felelőre vezet-hető vissza. Nem mernek venni, azért, mert attól tartanak, hogy a következő napon már sokkal olesőbben szerezhetik be az árut. Az eladók zömét nem a kis gazdák, vagy kereskedők, hanem első rangú milliomos ezügek képezik, kik nyakra-főre igyekeznek készleteiktől megszabadulni, de még ezzel sem érik be, hanem azonkívül óriási mennyiségekben eszközoinek eladásokat minden létező határidőkben. A devalváció e hét folyamában nagy volt. Indokolt-e vagy sem, azt a legközelebbi hetek megmutatják. Az időjárás kedvező az őszi vetésekre, ellenben a csaknem mindennap esőzések teljesen megakadályozzák a tavaszi vetését, úgy, hogy gazdáink már aggódni kezdenek az álmormális időjárás miatt.

Történelmi naptár.

Április 18.

1864. Roham a düppeli sáncokra.
1873. Liebig Justus hír, vezgész meghalt.
1891. April 19.
1560. Melancthon Filop meghalt.
1529. Az evang. fejedelm. protestációja Speier.
1798. V. Ferdinand szül. Bécs.
1881. Lord Beaconsfield ang. államf. és min. megh.
1632. Tilly hír, hadvezér megh. Ingolstadt.
1808. III. Napoleon. szül.
1873. Gizela főhöz nő egybek. Lipót bajor hűgel.
1885. Dr. Naachtigal nem. Afrika-utazó megh.
April 21.

1142. Abálad Pét., híres theol. megh. Chalons-sur-Savne.
1522. Apianus Péter esillagász megh. Ingolstadt.
1736. Eugén, savoyai hg. a zentai hős megh.
1868. Valéria főhöz nő. Budán.
April 22.

1724. Kant Immanuel hír, nem. bölcsész szül. Königsberg.
April 23.
1689. Ágoston Péter hír, jesuita megh. N.-Szombat.
1564. Shakespeare William, a világ legn. drám. költője, szül. Stratford.
1616. Shakespeare W. megh.
1828. Albert zász kir. szül.

VEGYES HIREK.

* **Jókai az özvegy trónörököséül.** Stefánia özvegy trónörökösé, — mint említettük, — magához kérte Jókai Mót, hogy mint a trónörökös által megkezdett nagy etnografiai vállalat magyar részének szerkesztője, tegyen előterjesztést a mű állásáról. Az özvegy vasárnap fogadta Jókai a miramirer kastélyban, hol már hetek óta nagy visszavonultságban él. A dolgozószobájában volt az elfogadás. A fiatal özvegy iróasztalán a trónörökös megkoszorozott arcképe állott, magyar huszárátórnokú egyenruhában. Körötte különböző emléktárgyak. A trónörökös nagy érdeklődéssel tudakozott arról az emlékeszdeiről, melyet Jókai fog tartani Rudolf trónörökös föltől a jövő hónapban, a magyar tudományos akadémia fűnnepi nagygyűlésén. Mialatt Jókai a trónörököséül volt, a belga királyné és ifjabb leánya lenn a tengerparton sétáltak. — A látogatás eredményei a N-t értesülése szerint ezek: A trónörökösé beleegyezett abba, hogy Budapest főváros és környékének leírását is az utolsó, hanem már a legközelebbi következő III-ik kötetbe vegyék föl. E szerint az alföld leírása után közvetlenül Budapest ismertetése fog következni s a rovat alatt minden közmívelőési és állami intézményeink, irodalmunk, művészetünk, kereskedelmünk, közlekedésünk és iparunk bemutatása. Az ehhez való előmunkálatokra a munkatársakat a legközelebbi bizottsági ülés fel fogja szolítani. Beleegyezett a trónörökösé abba is, hogy néhai Hunfalvy János helyére etnografiai szakelőadóknak Herman Antal dr.-t, földrajzi szakelőadóknak Király Pált hívják meg.

* **Kollokviumok a miniszternél.** Az új igazgatógyűminiszternél. Kinek most már csak kész jogászokkal van dolga, meg mindig akad baja a joghallgatókkal is. A napokban több fiatal ember várakozott Szilágyi Dezső előszobájában, de a tükör nem akarta őket beboesaitani volt tanárjukhoz s meg akarta velük értetni azt is, hogy a miniszter már nem szokott kollokviumokat adni. De a fiatalok csak nem tágitottak, egyikük megmondotta azt is, hogy miért: „Nekünk kollokválni kell, mert ösztöndíjasok vagyunk és ha a kollokvium az indexben nines megjelölve, oda az ösztöndíj.” A tükör végre látva, hogy a fiatalok száma egyre nő, mégis bejelentette őket. — „A fiatal embereknek igazuk van”, mondotta a miniszter. „csak hadd jöjjenek be.” Az egyetemi polgárok bementek a miniszterhez kollokválni; az egykori szigorú professzor kiváló jó kedven volt s egy-két rövid kérdés után az indexek alá voltak írva.

NOVELLATÁR.

Egy esök.

Némethöl szabadon fordította R. I.

(Vége.)

Egy májusi estén volt, pünkösdkor. Hartai az önnepet távol a fővárostól egy szép uduló helyen töltötte, mely helyet az önneppek alatt a kirándulók egész serege kereste fel. Hartai Aranka egy ház előtt padon várta férjét, ki társaságban egy közeli tóhoz tavozott, de nagyon sokáig elmaradt. A nő gondolataiba elmélyedve nézte a távol az utcaik egyre gyűrűlni kezdettek, mert a kirándulók egy része meg a tónál időzött, míg mások a mulató helyeken kerestek szórakozást.

Közeli lépteiket hallott, figyelmes lett arra, végre egy férfi közeledett, szeméik kölcsönösen találtak, megismerték egymást. Kéri volt az; de a férfi nem vesztette el lélekjelelentét, kalapot emelve köszönt, s tovább akart haladni. S Aranka? Oda volt nyugalma, vonásairól eltűnt boldogsága, mely azokról addig lool-vasható volt, mint egy örül kiadott fel, kezét könyörgőleg feleje nyujtva:

„Oh maradj, Lajos, maradj csak egy perczig!”

Tétozáva fordult meg, s egy komor férfiarcz nézett a kereső esinos nőre.

„Minek?”

Ez egy szó és az azt kiserő tekintet által Aranka magához tért, — hisz ő volt az, ki köztük minden köteleket széttepett, hisz a férfi nem tudhatta, mily fájdalmas volt ez neki, nem ker-hetett léle már egyebet, mint boesaitani.

„Minek? — ismétlé Aranka, csak azért, hogy egyszer az életben kezét megragadhassam, s mondhassam: Oh boesás meg, boesás meg!”

De Kéri nem nyujtotta kezét, hanem rideg hangon szolt: „Megtanított nagyságot, hogy két egyén, kik egykoron közel állottak egymáshoz, találkozhatik annélkül is, hogy kezét fogjanak; különben is késő az elmulasztottat pótolni.”

Aranka fejét rázta:

„Boesaitatot kértü egy elkövetett igazságtalanságért, békét kótni egy emberrel, ki ream csak haraggal gondolt, sohasem késő! Oh Lajos, ha tudná, ha hinné, mily végtelen fájdalmat kellett akkor elutasítom előtt kiállani, mennyire küzdöttem magamban, hogy . . . Kéri keservesen felnevetett és közhévígott: „hogy az esküszövegét elkövesse, oh nagysád ettől felmenti a lelksimerete, hisz nem volt nyilvános eljegyzésünk, s egy esök mi egy modern nőnek? Ha oly jámbor, mint én, azt komolyan veszi, annál rosszabb reá nézve. Oh én, a távozási utáni órákban megértettem eljárását; elutasása előtt már nem habozott, esküszövegés már akkor is bizonyos volt, mikor ama diplomatikus gyászos levelet írta, — nem, előbb, sokkal előbb, valószínűleg azon pillanatban, midőn testvére haláláról értesült.”

Aranka mintha megkövült volna ezen beszédre, hágy így gondolkodott föléje?

„Igazságtalan és kegyetlen a vádja. — felelt a nő — Isteneimre mondom, utolsó vádja nem illet! Hogy tud egy nő, kit csak pillanatra is szerelmére melőnkön talált, ily gyalázatos gondolkodásra képesnek hinni? Igazságtalanságnak tekintheti a lépést, melyet elkövettem. Lehet is igazságtalanság az ön szemében, habár én súlyos áldozatnak tekintettem, melyet a körülmények reám kényszerítettek. A férfi gyunos tekintetet vetett a nő kezére, melyen néhány gyémánt gyűrű esillogott és sziszegő hangon mondta:

„De sógorának gazdagsága könnyített az áldozathozatalon?”

Mely pir futotta el a különben is sápadt nő arcától: mit nem adott volna, ha ártatlanságának tudatában e vádat visszautasíthatta volna? Sújtó szavaiában elkövetett bűnének méltó büntetését látta. Valóban az elhagyott barát nem vált be enyhe bírónak, pedig nagyon szerette egykor!

Fejét lecsüggesztette, két kezébe areát takarta, könnyei csak úgy pergették. Kéri látta sirni azt, ki csak nevetni tudott valaha, azt az aszonnyt, kiért még néhány év előtt minden csepp verét feloldozta volna, s mely szánalom fogta el, lehajolt hozzá, hogy kezét eltávolítsa arezáról.

„Aranka, kedves Aranka, ne sirj, megtörtént dolgom mit sem lehet változtatni, mert látod, ha nem volnék az a mindennapias közönséges ember, ki az enyém és tied közt még mindig bizonyos elfogultsággal különböset tesz, ki bűnök tartja felelőreját. Telesége után áhitozni, ha ez a felelőrárt meg legnagyobb kincséül is megfosztott volna, úgy most máskép szólnék hozzád.

Mert Isteneimre mondom, szeretlek egyszer, nem tudom csak saját ifjusági érzelmem visszátörzése volt az, mit szemedből akkor kiolvastam.

Barmit is hozzon az élet, ama nyári délután elveszett ream nézve örökre! Isten veled!”

„Isten veled! — mondá Aranka is, omló könnyei keveredtek beszéde közé.

— Megbocsátóttál, s nem fogsz rólam haraggal megemlékezni?”

„Nem rólad, csak ama fiatal leánykáról nem fogok megfeledekzeni!”

Aranka felemelkedett, megfogta kezét, melyet most nem vont vissza és megégyezt suttogta:

„Igen, most örökre megválnék és kezét ajkaihoz vonta, de nem elég gyorsan, hogy kikerülhette volna, hogy forró könnyeivel a férfi ne áztatta volna...”

Elment, ismét magánosnak hitte magát. Visszatért helyére, s épen zsebkendőjével könnyeit akarta törölni, midőn közvetlenül mellette férjét vette észre és hangját hallotta: Aranka!

A nő összerendezte, kezét lebesóította, hogy mikor érkezett férje, mióta áll már itt, nem mondhatta volna meg. Férje is sápadt volt, de szeméi fájdalmat és haragot árultak el. Aranka tudta már anélkül, hogy megmondaná, hogy mindent hallott.

„Vége van már a búsnak? — szót majdnem elfojtott hangon — nem akartam oly illetlen lenni, hogy háborgassalak. Minek is? Nagylelkű barátodnak esze ágában sem volt becsületembe gázolni, beszéde csupa erköles volt, tehát neki köszönöm, hogy hazam ment a szegyetlen, nem is a nőnek, ki hivatott volna becsületem öre lenni, kit örüléssel szerettem, hanem ily embernek köszönöm moesoktalan híremet. Ha talán kívánta volna, el is megy vele, hogy a szegényiség boldogságában osztozkodjál.”

Az elfogultság, mely férje váratlan megjelenése fölött erőt vett rajta, utolsó szavainál elmult, és haraggal tekintett férjére: meintegetőn akart, de Hartai nem engedte szóhoz jutni, hanem felindult hangon mondá neki, hogy most már tudja, mit gondoljon felőle, s azzal megfordult és a falu felé vette útját. Aranka a lakásukba ment, benn ült mostoha leánya és a cseleddel domonozott.

Leányának látásakor eszébe jutottak saját boldogtalan gyermekévei és összehasonlította azokat a most lefolyt jelenettel. Hisz férjének tudomása volt első szerelméről s mégis mily nyers volt fellépése, feltékény volt, holott tudta, mily hü hozzá, mennyire szereti. De azt hitte, hogy Hartai be fogja látni hibáját, bocsánatot fog kérni, akkor ő is jó lesz ismét hozzá — de előbb nem. Homloka ránczba szedődött, még akkor is, midőn leányával vascoráni ült, s a leány kíváncsi kérdéseit, hogy hol maradhat atyja, anyja miért oly rossz kedvű, alig méltavá figyelmeire, azt mondá, papája majd haza jő, ne halmozza el kérdésekké, mert feje fájt, fekdjék le inkább. Férj látva anyja kedvetlenségét, vascorá után aludni menni készült, lefekvés előtt csak arra kérte ártatlanságában anyját, hogy holnap legyen ismét oly jó és barátságos, mint eddig volt. Midőn Aranka egyedül maradt, eleinte még folyton Kérre gondolt, majd pedig férjére, végre haragja Hartai indulatossá fellépése és fájdalma a barát távozása fölött esilapadni kezdett, már nyugodtabban gondolkodhatott, s csak Hartai volt eszébe, kinek hosszas távolléte miatt már aggódni kezdett. Óra, óra után mullott, férje még sem jött, aggodalma nyugtalan gondolatjai miatt tápot nyert, csak most tudta valóban, mily szoros viszony van férj és feleség között, s ha most öt évi házasság után újra választania kellene Hartai és Kéri között, az előbbire esnék választása.

A toronyra már éjfél ütött, Aranka felindulásában és ijedségében fájni kezdett, uti tászkájából kendőt vett ki, s minthogy férje még mindig nem jött, elebe szándékozott menni, már az ajtónál is volt, midőn lépteket hallott a folyosón ismerős lépteket, kifutott, átkarolta Hartait, nem is kérdezve, hol volt oly sokáig, haja miért lóg rendetlenül homlokára, örömtől lázasan felkiáltott: „Hála Istennek, hogy megint itt vagy!”

Bevezette a szobába, s vonakodása dacára magához vonta maga mellé a pamlagra, esengő hangján édes szavakat suttogott fülebe, ne legyen oly mogorva, bocsásson meg neki és ne haragudjék többé, felelje el a mai estét, szeresse ismét úgy mint eddig, s ő is hü feleség lesz. Hartai feleségére tekintett, ki félig térdelve könyörgött, újság volt előtte Arankát esdekelné látni, annyira, hogy arezáról a komor vonások eltűntek. Haragja is esilapult, midőn több óra át a falu melletti erdőben bolyongott. Mit is vettett oly nagyot szegény feleség? „Nem nehezelek már te rád Aranka, — mondá levert hangon — csak nagyon fáj, hogy nem tettelek boldoggá, ráindig csak önöz magamra gondoltam, s azt hittem, szerelmem elég nagy, hogy mindkettőnk boldogítsam. Mindennap orvondtom szerelmédnek, míg te e hosszú idő alatt boldogtalanul és elegendőenl éltél oldalamon!” „Boldogtalan sohasem voltam melletted Manó, s kivált ma nem vagyok az — viszonzá halkan és soká nézett férje szemébe s könnyek közt folytatta: azt hiszed-e, egy nő lehet boldogtalan, ha férje annyira szereti?” Hartai oleebe vonta, kedves fejét két keze közt fogta, s eseköt nyomot forrojjára. Ést gen csak most tudta meg, mily kincset bír Arankában.

NYILTTER®.

Seiden-Grenadines. Idényű és farbigye (auch alle 2-fach) 95 fr. bis 11. 9.25 fr. 2-fach. (in 18 Lina.) — 3-fach 11.30 fr. weisse und farbige Seiden-2-amate von 11. 1.40 bis 11. 7.75 fr. 2-fach. (18 Lina.) — verziert mit rosen- und händchen porto und jolifrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (A. und St. Schöffel), Zürich, Winter am Bach, Strick 10 fr. Porto.

Murutos bántalmaknál
nevezetesen a légzőszervek hurutjánál, náthánál stb.

MATTONI-FEEL
GISSHÜBLER
legjobb és legolcsóbb
SÁVANYÓ-KUT

A legjobb sikerrel alkalmazható. Ugy tisztán, valamint 1/2 rész tejjel együtte a legkellemesebb és leghatásosabb szer a bajok lehetőleg gyors elűzésére. De az emésztő és nemző szervek, valamint a hólyag bajjaiban is Mattoni Giesshüblerre már hosszú idő óta mind kitűnő gyógyszernek van az elismerve.

H á b o r ú!

A beteg nyaknak, a beteg tüdőnek! Az EGGER-féle dijjutalmazott mellpasztillák

elismert kitűnő szer, sikerrel küzdenek egy köhögés, nyakbántalmak, rekedtség, tüdőbajoknál valamint nehéz lelékezésnél és a leghatósabb szer, mely a legbizhatóbban alkalmazatik nyak- és mellbetegyeknél.

Ezen pasztillák dobozokban á 25 és 50 kr. Kaphatók a gyógyszertárakban: Z o m b o r b a n : Saly Antal és Rónai Ede. S z a b a d k á n : Joo Károly, Milassin Ilés, Gállfy György, Décsy Dezso Sándor. K u l á n : Maly Janos. U j v i d é k e n : Grossinger C. B. Dlemetrievis és Plavcsics G. G. H. és Maximovits Janos gyógyszerész uraknál.

* E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

Felölös szerkesztő és lapfajdos: **Dr. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KÁROLY.**

HIRDETÉSEK.

Uj gyógyszer hasrekedés ellen.

CASCARA SAGRADA-t e cébra a legjobb és legalkalmasabb szernek monadják Dr. Senator H. Berlinben, Dr. Thompson Párizsban és Dr. Mattini Baselben. A cascara sagrada főelemét képezi a BRANDT A-féle uj svájci pirulának, melyek minden nagyobb gyógyszerárban 40 és 70 kros skatulyákban kaphatók a használati utasítással együtt. A közönség ne engedje magát tévútra vezetni régi pirulagyarak konkurencz-üirdetési által, hanem vigyázzon jól a Brandt A. névre, mely minden skatulyán világosan olvasható. Minden egyéb érteketlen utánzat. — Ezen uj svájci pirulák minden renes gyógyszerárban kaphatók; kívánatra megküldik a forrártól is: 2—40

KRIZSAN F. gyógyszerész.

KREMSER (Morvaország), franko az árnak előleges beklüde után. — Az ar esetleg bolygekben is beklüdehető.

Cirkus Schlegel

Zomborban, a megyeháztéren.

Ma vasárnap, április hó 21-én, este 8 órakor nagy megnyitó- és diszeloadás.

Az összes művészek és művésznők fellépése, az iskolázott lovak, valamint idomított kutyák elővezetése.

Zaradékul: A párizsi iskolás gyermekek.

Nagy bohózatos némajáték, előadja 5 nő és 5 férfi személy.

Hétfőn, április hó 22-én

2 nagy disz-eloadás.

Az elsőnek kezdete 4 órakor, a másodiknak 8 órakor.

Helyárak:

I. hely 60 kr. — II. hely 40 kr. — III. hely 20 kr. Gyermekek mindenhol felét fizetnek.

Bővebbet a falragaszok.

Szamos látogatásért és tisztelettel

SCHLEGEL M. igazgató.

Buziás fürdő. Idény májustól októberig.

MAGYARORSZÁG LEGERŐSEBB
ACZELFORRÁSAI

biztos hatással vérszegénység-, sárgaság- és minden női bajok, úgyszintén kövek, emésztési-, altesti és idegbajoknál.

Fürdőorvosok: dr. Decsey István és dr. Tauffer Jenő. Jutányos lakás, jó étkezés, nagy árnyékos sétahely, fodott tekepályák, csarnok idegen ásványvizekkel és savóval.

Buziási ásványvizek

szállítatnak mindig frissen töltve, utatásis ingyen. Felvigágotással szivesen szolgál

HOFFMANN ANTAL

fürdőbérlet

Buziáson (Temesvár mellett).

2—3 Depot Zombor és vidéke részére Galle Emil urnál.

Értesítés.

Bátorkodom a n. é. helyközönség szives tudomására hozni, miszerint évek óta fennálló és jó hírnévek örvéndő

nőiszabó-műhelyemben

szamos kitűnő munkacérn kívül, újabban egy külön **tu-nika-rendezőnt** (Rakterin) alkalmaztam, aki ebbeli tapasztalatait egy elsorangu főtávisi divatteremben szerze; és így azon kollemes helyzetben vagyok, hogy a t. helyközönséget izléstelenül kiállit alul, igen jutányos árak mellett; minden tekintetben kielégíthetem.

Egyben b. figyelembe ajánlom azon körülményt, hogy ezentúl elfogadok ruhásóvövekre való megrendeléseket is; mi előbb nálam nagy választékban lesznek minták megtekinthetők; továbbá raktáron tartok szinte dús választékban minden növen nevezendő kelleketeit (Zugló) a beszerzési áron. Mindennemű divatlapok megtekinthetők nálam.

Videki Megrendelések a legrövidebb idő alatt fogantositatnak.

Mely tisztelettel

Sohr Sándor,

női-szabó

főteza, Falcione Nándor úr házában, I. emelet.

Legolcsóbb butorbevásárlási forrás

Zombor,

főtea, a zombori takarékpénztárral szemben.

Miután butorári-raktáromat a tavaszi időnyre újonnan felszereltem, bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét cégemre felhívni és kérem személyesen meggyőződni arról, hogy nem szükséges többé esetleges butorvásárlás miatt a fővárosba fáradi, mi sok más kiadással is össze van kötve.

Választékok készletben található raktáromon több rendbeli halászoba-, ebédlő-, szalon- és irodai berendezés, úgyszintén mindenféle egyes butor darab ugy tolyta, mint diófában, a leggyezűbbtől a legdiszesebb kivitelig, oly jutányos árakon, hogy bátran versenyt állók bármely fővárosi üzlettel.

Kárpitozott butorokat pedig, mint ennek szak-képzett embere, saját műhelyemben készítek segédeimmel együttesen, mit oly jutányosan számított, mint senki más.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, legfőbb igyekvésem lenni, ezt továbbra is kiérdemelni.

Mely tisztelettel

Adler A.

kárpitos-diszító és butorkereskedő.

Nines többé fogfájás!

Könnyen vérző beteg és gyulladt fogust gyógyít és erősit, a fogkövet eltávolítja és képződését megakadályozza; a szájbízt azonnal megszünteti naponta használatnál, es k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP vizsgált

Anatherin szávjze

kezezi oly nagy páratokban mint eddig. Ezen egyidejűleg alkalmazandó, mely a fogakat tisztán, egészséges és nagy álművelés tárgyá-

Dr. Popp fogpasztája

Dr. Popp Anatherin fogpasztája

Dr. Popp fogpora

Dr. Popp növényesszappana

Dr. Popp napraforgó- Vénus-

Dr. Popp napraforgó- Vénus-

Árak: Anatherin-szávjze 50 kr., 1 firt és 1.40 kr. Anatherin fogpaszta tőgyelben 1.22. Aromatikum fogpaszta 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Növényesszappan 30 kr. Napraforgó-szappan 40 kr. Vénus-szappan 50 kr.

E szerk kaphatók Zomborban:

Galle E., Saly A., Rónay Ede gyógyszerészeknél;

Falcione G., Weidinger S. és Sz. kereskedőknél.

12 Orvosok véleménye.

A Popp-féle Anatherin-szávjzeit betegem rendkívül nagy számmal szaj- és fogbetegség ellen felülta jó sikerrel használtam, mert vegyi tisztaságáról megvagyok győződve.

Bécs, Dr. Kainzbauer

Alóirótt örömmel jelenté ki ennek, hogy az Anatherin-szávjzeit valamint az Anatherin-fogpasztáját használtam s ezt legolcsóbb lelkisimereletl ajánlhatom.

Bukarest, Dr. Vladesco

Dr. POPP J. G. udv. fogorvos, Anatherin-szávjzeit az igazságnak megfelelőleg felülta ajánlatra elfogultak találok.

Berlin, Dr. Sonnenschein F. L.

egyetemi tanár, híres ásványvizek szakértő.